

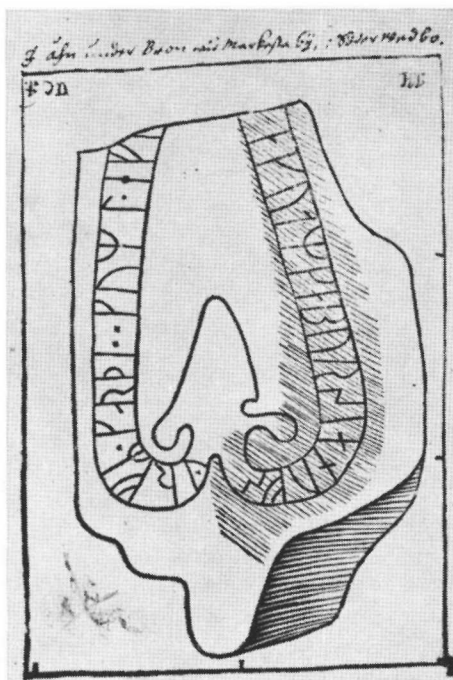

Fig. 86. Sm 138. Markestad. Höreda sn. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 1037).

Fig. 87. Sm 139. Markestad. Höreda sn. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 1038).

Till läsningen: Vad första namnet 1-4 *irfr* varit är svårt att säga; möjligen *Diarfr*. Högra delen av slingan, där runorna 16-32 äro ristade, markeras genom streckning som otydlig. På runan 16 synes till höger om den tydliga huvudstaven ett litet fragment av en stav, som kan vara en *a*-bistav. De följande runorna på denna sida ha delvis blivit fellästa.

139. Markestad. Höreda sn. Nu i Läns museet, Jönköping.

Pl. 92.

Litteratur: B 1038, L 1209. J. Peringskiöld: Monumenta 8 bl. 16; B. A. Ennes: F m 61 (hs i KB); N. H. Sjöborg: Samlingar för Nordens fornälskare 3 (1830) s. 130; P. R. Svensson: Brev till J. Allvin den 23/6 1854, avskr. i J. E. Lagergrens Handlingar om Småland, M 104: 14 (hs i KB) avd. Concepter och anteckningar s. 114; J. Allvin: Beskrifning öfver Mo samt N:a och S:a Wedbo härader (1857) s. 143; S. B. F. Jansson: Skrivelse till Riksantikvarien den 2/1 1960 (ATA).

Äldre avbildning: U. Christofferson: träsnitt i Peringskiölds Monumenta och B 1038.

Ett litet fragment, det enda som finns i behåll av denna runsten, förvaras i Läns museet i Jönköping, inv.nr 18.706.

Stenen var känd endast genom Ulf Christoffersons träsnitt i *Bautil*, B 1038, ända tills hösten 1959, då lantbrukare B. Ljunggren påträffade ett fragment av densamma i ett odlingsröse 180 m NNÖ om mangårdsbyggnaden i Markestad.

Träsnittet i *Bautil* har lokalbestämningen »Markesta by». Bilden visar, att stenen redan vid slutet av 1600-talet var sönderslagen. Övre delen med inskriftens mellersta parti saknades. Ennes och efter honom Sjöborg beskriver den också som »sönderslagen». Det nu återfunna fragmentet har suttit i den skadade stenens övre, högra kant.

Grå granit. Fragmentets mått: $29 \times 15 \times 16$ cm. Enligt träsnittet i *Bautil* har den skadade stenen varit ca 120 cm hög och ca 90 cm bred.

Inskrift (med kompletteringar efter B 1038 inom []):

[**kunulfr** · **karpi** : **k** -] ... **uk** · **s**[**iksin** · **broþur** · **sin**]

Gunnulfr gerði k(umbl) ... ok Sigstein, bróður sinn.

Gunnulv gjorde vården ... och Sixten, sin broder.

Till läsningen: Av 13 **k** fattas i *Bautil* bistavens övre del; av den följande runan finns endast hst kvar. 15 **u** har förlorat hst.

1–7 **kunulfr**, rsv. *Gunnulfr*, är känt genom Sö 108, 215, U 974, 1181(?), och namnet möter även i diplom från olika landskap, dock ej synnerligen talrikt. I Danmark finnes samma namn redan i rda. tid. I Norge är namnet vanligt, på Island förekommer det under och strax efter landnamstiden men kommer sedan ur bruk. — 17–22 **siksin** är ack. av rsv. *Sigsteinn*, som är ett ganska vanligt namn.

140. Ryningsholm. Höreda sn.

Litteratur: B 1044, L 1205. Ransakningarna 1667; J. Peringskiöld: Monumenta 8 bl. 17; B. A. Ennes: F m 61 (hs i KB); N. H. Sjöborg: Samlingar för Nordens fornälskare 3 (1830) s. 130; J. Allvin: Beskrifning öfver Mo samt N:a och S:a Wedbo härader (1857) s. 114, 143.

Äldre avbildningar: J. D. Major: teckning 1693 i Ny kongl. Samling nr 365 (Det Kongl. Bibliotek, Köpenhamn, foto i ATA); U. Christofferson: teckning i Peringskiölds Monumenta och B 1044.

Runstenen vid Ryningsholm, som nu är försvunnen, har stått i ett stort gravfält. Därom läses i *Ransakningarna* 1667: »Een fierdingz mijhl wid pass wästan från kyrkian, på Säterijt Ryningsholm (som tillförende kallades Siusta) ägor, finnes och een Haga många sådana Ättebackar, och widh dem och i blandh dhem öfwer 50 höge smale stenar uppreste, ibland hwilka allenast een stoor är funnen all öfwer med Runeskrifft, och mitt uthi ett kors men Steenen nu omkull, och then skrifne sijdan till jordhen, och så legat omkull och sönder öfwer 30 åhr när han omwändes och styckorna som finnas kunde hoopsattes, war han så blindh att han

näppeligen lääsas kan, itt stycke som påskrifwit war är och borta.» A. Friberg räknade 1927 till 95 ännu stående stenar i detta gravfält (skrivelse till Riksantikvarien i ATA). Av den kartsnitt, som åtföljer Fribergs meddelande, framgår, att gravfältet sträcker sig från sjön Långens norra del så långt norrut, att dess andra ända når upp N om Havrevik.

I *Bautil* kallas platsen för runstenen »Hafrevik», som säges ligga i Eksjö socken. Liljegren placerar stenen i Säby socken. Allvin korrigerade dessa misstag (*Beskrifning öfver Mo samt N:a och S:a Wedbo härader*, 1857, s. 143): »Twärtom träffas härstädes [: i Höreda] så wäl det Hafrewik som runstenen N:o 1205, hwilken Liljegren, säkerligen af samma orsak, förlagt i Säby socken: stenen står wäl icke egentligen på detta hemmans egor, men föga långt derifrån, wid så kallade brostugan på Ryningsholm egor; runorna äro till det mesta utplånade.»

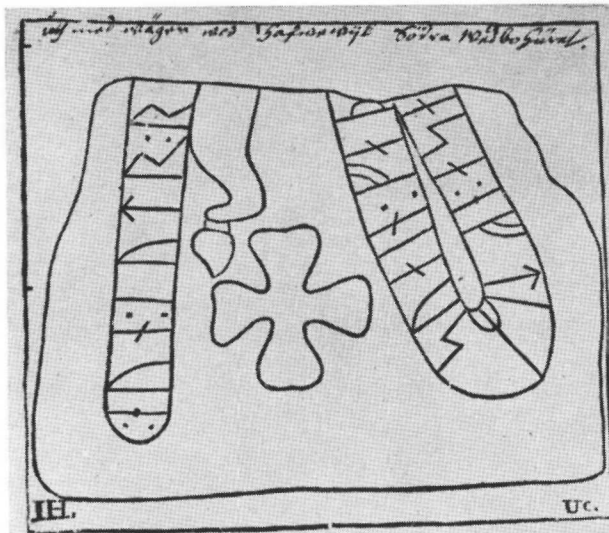

Fig. 88. Sm 140. Ryningsholm. Höreda sn. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 1044).